

BRABENEC, IN MEMORIAM

door

J.G.J. Kuiper

Op 1 maart 1978 overleed op 75-jarige leeftijd in zijn woonplaats Pardubice in Bohemen, Tsjechoslowakije, ingenieur Jaroslav Brabeneč. Hij was vooral bekend om zijn zwart-wit foto's van niet-marine schelpen. De grote publicaties van de kwartaargeoloog Vojen Ložek, te Praag, zijn op voortreffelijke wijze door Brabeneč geïllustreerd. Sinds 1960, toen hij ook aandacht aan Pisidiums ging wijden, schreven wij elkaar regelmatig. Hij verzamelde steeds mooi gaaf materiaal, dat hij mij ter bewerking toezond. Op deze wijze heeft hij niet weinig tot de kennis van de verspreiding van deze diergroep in Bohemen en Moravič bijgedragen. De eerste vondsten van Pisidium tenuilineatum en P. pseudosphaerium in Tsjechoslowakije staan op zijn naam. Omstreeks 1962 is Brabeneč zich ook op het fotograferen van de dwergmosseltjes gaan toeleggen. Met zijn niet al te moderne apparatuur (een platencamera 9 x 12 cm met balg en verscheidene lenzen met brandpuntafstanden van 55 tot 110 mm) wist hij opmerkelijk goede opnamen te maken. Hij diafragmeerde sterk. Aan het moeilijkste punt, de juiste lichtinval en lichtsterkte, besteedde hij veel zorg. Al zijn opnamen maakte hij met zgn. donkereveldbelichting, waardoor hij een gitzwarte achtergrond verkreeg. Hij gebruikte daarbij twee, tegenover elkaar opgestelde 60 Watt lampen, die hij op slechts 5 cm afstand van het object plaatste. Hij slaagde er tenslotte in de uiterst kleine verschillen in reliëf van slottanden en sculptuur op de plaat vast te leggen. Zijn opnamen van Pisidiums behoren tot de beste op dit gebied. Geleidelijk aan heeft Brabeneč de in zijn land voorkomende soorten Pisidium goed leren kennen. In 1973 publiceerde hij een met goede foto's verluichte, in het tsjechisch gestelde determincertabel van Pisidium.

Aan Bacteria (vol. 36, 1972, p. 13, afb. 2, 3) heeft hij medegewerkt door foto's van P. pseudosphaerium ter reproductie af te staan.